

Hodnocení bakalářské práce

Posudek vedoucího práce

Jméno autora: Vendula Švorcová

Název práce: Vladimir Putin a ideologie eurasianismu. Střet civilizací v transkulturní perspektivě.

Vedoucí práce: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Téma a cíl práce: Hlavním záměrem práce je analyzovat ideologii eurasianismu jako „státní ideologii“ putinovského Ruska. Práce je proto zaměřena na detailní rozbor této ideologie, jejich myšlenkových kořenů a východisek. Zabývá se hlavními představiteli této myšlenkové školy a analyzuje některé prvky eurasijství v éře prezidenta Vladimira Putina.

Zaměření práce: eurasianismus, neoeurasianismus, střet civilizací, Vladimir Putin

Jazyková a stylistická úroveň práce: Předkládaná bakalářská práce je zpracována na odpovídající jazykové úrovni, bez většího množství gramatických chyb. Na několika místech v práci jsou použity přechodníky, bohužel většinou se špatnou koncovkou. Stylistika textu doznala v průběhu zpracování značného zlepšení. Přesto představuje určitou slabinu textu – některá vyjádření nejsou formulována zcela srozumitelně, místy dochází k vyšinutí z větné vazby, používání nesprávných spojení apod. Doporučuji další práci na přesnosti a jasnosti jazykových vyjádření.

Rozsah práce: Práce pokrývá cca 60 stran textu, čímž bohatě naplňuje požadavky kladené na bakalářské práce.

Použitá literatura: Text je založen na cca 30 tištěných odborných zdrojích a 30 zdrojích elektronických. Jednotlivé odkazované texty jsou vesměs kvalitní a dobře vybrané. Po této stránce tedy práce velmi dobře naplňuje kladené požadavky.

Formální stránka práce: Po formální stránce je text velmi pečlivě zpracovaný a obsahuje všechny náležitosti akademického textu.

Celkové hodnocení a kritické poznámky: Problematika vztahu současného Ruska a západního, evropského světa patří mezi jedny ze současných nejdiskutovanějších zahraničně-politických otázek. V případě České republiky nabývá vzhledem k jejímu geografickému umístění o to vyšší naléhavosti. Pro zasazení politické a geopolitické diskuze do odpovídajícího rámce je příhodné podstoupit od proudu zpráv zachytávající každodenní vývoj a ponořit se do duchovních zdrojů, z nichž současná ruská politika vychází.

Právě o tento cíl usiluje autorka v předkládané bakalářské práci. Jejím cílem není pouze analyzovat konkrétní obrysy politiky současného ruského prezidenta Vladimira Putina, ale zaměřit se blíže na ideová a ideologická východiska, z nichž při vykonávání své politiky čerpá. Hlavním tématem práce je proto analýza svébytného ruského ideového proudu eurasianismu.

Problematika eurasianismu je vhodně zasazena do širšího teoretického rámce slavné diskuze o směřování světa po rozpadu studenoválečné bipolarity mezi Samuelem Huntingtonem a Francisem Fukuyamou. Autorka práce se ptá, zdá právě ruský kulturní okruh a jeho vyjádření v eurasianismu není jedním z naplnění Huntingtonových předpovědí. Aby mohla dát na tuto otázku odpovídající odpověď, představuje celkovou genezi eurasijského hnutí. Nejprve se zastavuje u jeho kořenů v ruském slavjanofilství a panslavismu. Následně důkladně rozebírá přínos největší postav klasického eurasijství, P. N. Savického a N. S. Tubeckého, i obnoveného neo-eurasijství osmdesátých a devadesátých let, L. N. Gumiljova a A. G. Dugina. Příhodně si všímá základních prvků a principů jejich myšlení i jisté naivity a romantických iluzí, jimiž se eurasijské geopolitické myšlení živí. Zejména u posledně zmiňované postavy A. Dugina je jeho negativní vliv na odpovídající a v realitě ukotvenou interpretaci současného světa zcela zřejmý.

Stěžejní část výkladu je pak uzavřena představením vlivu eurasijství na politický program Vladimira Putina, zejména ve spojitosti s dalším vlivným myslitelem, I. Iljinem.

Autorka příhodně zařazuje závěrečnou reflexi zkoumaných otázek z perspektivy transkulturality. Dané téma – tedy nakolik můžeme v mezinárodní politice hovořit o jednom univerzálním, liberálním programu a nakolik naopak každý kulturní okruh vytváří svoji svébytnou geopolitiku, k takovéto reflexi jednoznačně vyzývá. Autorka vhodným způsobem ukazuje, že ideologie eurasijství nepředstavuje žádaný pluralismus, který by na pozadí společných sdílených hodnot, především univerzální lidské

důstojnosti, toleroval a přijímal pestrost společného žitého světa, ale je spíše partikularismem ostře a negativně se vymezujícím vůči odlišným hodnotovým světům, aniž by hledal společná duchovní východiska. Eurasianismus je tedy spíše hledáním vlastní odlišnosti, než cestou k vytváření spojujících mostů.

Výsledné hodnocení: Předkládaná bakalářská práce je velmi dobře zpracovaným textem, který na jedné straně obsahuje důkladné a faktograficky přesné vylíčení zkoumaného tématu, na straně druhé nabízí odpovídající interpretační klíč vhodně zasazený do rámce transkulturní komunikace.

Otázky vedoucího práce:

- Jaký ohlas a kladnou, případně zápornou recepci má ideologie eurasianismu v České republice?
- V čem spatřujete největší přínos tohoto typu politického myšlení a v čem naopak jeho největší hrozbu?
- Pomohla vám tato práce k lepšímu pochopení a proniknutí do základních principů transkulturality?

Datum: 18. 5. 2020

Mgr. Petr Macek, Ph.D.